

PASAJLAR

Post-Truth Çağı

PASAJLAR

PASAJLAR

sosyal bilimler dergisi

POST-TRUTH ÇAĞI

04

PASAJLAR

SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

Yerel Süreli, Dört Aylık, Hakemli Yayın
ISSN: 2667-4181
Sayı 4 / Ocak 2020

**Lignor Kültür Sanat Yayıncılık
San. ve Tic. Ltd. Şti.
Adına Sahibi**
Talha Dereci

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Talha Dereci

Sayı Editörü
Yalın Alpay

Yayın Kurulu
Oğuz Adanır, Mücahit Bilici, Nilgün Çelebi,
Mustafa Erdoğan, Ferhat Kentel, Neşe Özgen,
Ali Yaşar Sarıbay, İbrahim Sirkeci,
Özgür Taburoğlu, Çetin Türkyılmaz, Ali Utku

Bu Sayının Bilim Kurulu
Ali Akay, Emre Erdoğan, Serhat Güvenç,
Ahmet Kasım Han, Nazile Kalaycı,
Ahmet Şimşek, Aslı Tunç, Ece Ceylan Baba,
Emrah Safa Gürkan, Burak Özçetin,
Zeynep Uysal, Sarphan Uzunoglu

Yazışma Adresi
Enormis Yayıncılık
Meşrutiyet Mah., Konur Sok., No: 25/13,
Kızılay, Çankaya / Ankara
0 (532) 491 64 27
iletisim@pasajlardergisi.com
pasajlardergisi.com

Sertifika No: 49776

Kapak Resmi
Alan Kenny, *The Circus Blind Juggler*

Kapak Tasarımı
Harun Ak

Baskı ve Cilt
Tarcan Matbaacılık
İvedik Köy Mah. İvedik Cad. No: 417/A
06378 Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 47663

1. Basım: 15 Şubat 2020
2. Basım: 5 Mart 2021

Pasajlar Sosyal Bilimler Dergisi, yılda üç sayı olmak üzere;
Ocak, Mayıs ve Eylül aylarında yayımlanır.

Gelecek sayıların bilgileri de dahil olmak üzere, dergiye ilişkin tüm detaylara
pasajlardergisi.com adresinden ulaşılabilir.

Pasajlar ve yazarın ismi kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.

Dergiye gönderilen yazıların yayımlanıp yayımlanmaması
sorumlu yazı işleri müdürü ile yayın kurulunun kararına bağlıdır.

   @pasajlardergisi

İÇİNDEKİLER

- 17** MURAT BAÇ
Hakikatin Savuşturulması,
Ötelenmesi ve
Geri Dönüşü Üzerine
- 35** MİLAY KÖKTÜRK
Post-Truth ya da
Mağaraya Dönüş
- 57** BUKET KORKUT RAPTİS
Böyle Söylendi Nietzsche:
Nihilizm, Post-Truth ve
Benzerleri
- 73** STEVE FULLER
Felsefe ve Retorik
Hakkındaki Post-Truth
- 83** EMRE ERDOĞAN
PINAR UYAN-SEMERCI
Hakikat Sonrası
Tartışmalarının *Gerçek*
Olmayan Varsayımlarını
Ele Almak: Akıl, Bilim ve
Demokrasi Karşıtlığı
- 109** ONUR ASLAN
Post-Truth Kavramının
Postmodernizm Aynası
Üzerine Düşen Yansımaları
- 125** İSMAİL CEM KARADUT
Hakikat-Ötesi Çağda Hakikati
Söylemek: İki Parrhesia Vakası
- 141** ÖZGÜR TABUROĞLU
Hakikat-Sonrası Bazı
Görüngüler: Biyosiyaset,
Algı Yönetimi, Yeni Medya
- 161** BURAK SAYIN
Post-Truth Çağında Hakikati
Yeniden Anlamlandırma
İmkânı Olarak Sanat:
*Hakikatsi'*den Hakikate
Geri Dönüş
- 177** HALİME S. ATALAY
Hakikatin Önemini
Yitirmesi ve Gündelik
Hayatın Hoyratlaşan Dili
- 211** ABDURRAHMAN CİHAD
KAYADUMAN
Post-Truthun Şifası
Algoritmik Bilgi mi?

Hakikat-Ötesi Çağda Hakikati Söylemek: İki Parrhesia Vakası *

İSMAİL CEM KARADUT**

Özet

Antik Yunan'da, kişinin doğru bildiği bir şeyi açık ve cesur bir biçimde ve hakikat sevgisinden ötürü kendi canı pahasına söylemesi anlamına gelen *parrhesi*, hakikat-ötesi/sonrası (*post-truth*) politik konjonktürde tekrar değerlendirilmesi gereken önemli bir etik-politik kavramdır. Oxford Sözlükleri ve Almanca Dil Topluluğu tarafından 2016 yılının kelimesi seçilen "post-truth/postfaktisch", kamuoyunun olgu ve doğrulardan ziyade duygusal söylem ve inanışlara açık olduğu durumu ve siyaseti belirtmektedir. Bununla birlikte; WikiLeaks ve Snowden İfşaları'ndan sonra, devletle ilişkili kamusal işlerin yanında, siyasal kampanyalarda kullanılan çevrimiçi bilgilerin doğruluğu, açıklığı ve güvenilirliği de söz konusu kavram etrafında sorgulanmaya başlanmıştır. Hakikat-ötesi politikaya aykırı hareketleri ile parrhesia rollerini ifa eden Julian Assange ve Edward Snowden, bu anlamda ifade hürriyetleri yerine sözü geçen

---

* Bu makalede kör hakemlik süreci uygulanmıştır. **Geliş Tarihi:** 21/12/2019, **Kabul Tarihi:** 05/01/2020. Bu çalışma; Oxford Üniversitesi İnternet Enstitüsü'nün (OII) 20-21 Eylül 2018'de düzenlemiş olduğu, "Long Live Democracy?" adlı konferansta sunulan metnin gözden geçirilmiş ve geliştirilmiş hâlidir.

** Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kamu Yönetimi. ikaradut@yahoo.com.

P

Post-Truth Çağı

MURAT BAÇ

Hakikatin Savuşturulması,
Ötelenmesi ve
Geri Dönüşü Üzerine

MILAY KÖKTÜRK

Post-Truth ya da
Mağaraya Dönüş

BUKET KORKUT RAPTİS

Böyle Söylerdi Nietzsche:
Nihilizm, Post-Truth ve
Benzerleri

STEVE FULLER

Felsefe ve Retorik
Hakkındaki Post-Truth

EMRE ERDOĞAN

PINAR UYAN-SEMERCİ
Hakikat Sonrası
Tartışmalarının Gerçek
Olmayan Varsayımlarını
Ele Almak: Akıl, Bilim ve
Demokrasi Karşıtlığı

ONUR ASLAN

Post-Truth Kavramının
Postmodernizm Aynası
Üzerine Düşen Yansımaları

İSMAİL CEM KARADUT

Hakikat-Ötesi Çağda
Hakikati Söylemek:
İki Parrhesia Vakası

ÖZGÜR TABUROĞLU

Hakikat-Sonrası Bazı
Görüngüler: Biyosiyaset,
Algı Yönetimi, Yeni Medya

BURAK SAYIN

Post-Truth Çağında Hakikati
Yeniden Anlamlandırma
İmkânı Olarak Sanat:
Hakikatsi'den Hakikate
Geri Dönüş

HALİME S. ATALAY

Hakikatin Önemini
Yitirmesi ve Gündelik
Hayatın Hoyratlaşan Dili

ABDURRAHMAN CİHAD

KAYADUMAN
Post-Truthun Şifası
Algoritmik Bilgi mi?

9772667418047